

**Krajský úřad Olomouckého kraje
Odbor sportu, kultury a památkové péče
Jeremenkova 1191/40a, 779 00 Olomouc**

Č.j.: KUOK 125083/2022

V Olomouci dne 29.11. 2022

SpZn: KÚOK/102375/2022/OSKPP/7290

Počet listů: 3

Počet příloh: 0

Počet listů/svazků příloh: 0

Oprávněná úřední osoba pro vyřízení: Mgr. Pavlína Gwuzdová

Oprávněná úřední osoba pro podepisování: Mgr. Sabina Soušková

Z Á V A Z N É   S T A N O V I S K O

Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor sportu, kultury a památkové péče, jako orgán státní památkové péče (dále jen správní orgán), příslušný dle ust. § 28 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o státní památkové péči), k žádosti Římskokatolické farnosti sv. Mořice Olomouc, IČ: 48427560, se sídlem Opletalova ulice 477/10, 772 00 Olomouc, zastoupené Ing. Janem Smítalem, trvale bytem Ptení 310, 798 43 Ptení, o vydání závazného stanoviska podle § 14 odst. 1 zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, k obnově národní kulturní památky kostel sv. Mořice v Olomouci, ve věci opravy krovu a střešního pláště kostela sv. Mořice, pozemek parc. č. st. 321 v k. ú. Olomouc – město, dle § 149 odst. 1 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, rozhodl takto:

Obnova kostela sv. Mořice v Olomouci, rejstř. č. 224 (rejstř. č. památky 13663/8-3660 v ÚSKP ČR), dle předložené žádosti a projektové dokumentace: „Olomouc – Kostel sv. Mořice – Oprava krovu a střešního pláště“ (zprac.: OK PYRUS, s.r.o., Tkalcovská 3b, 602 00 Brno, duben 2022), spočívající v opravě krovu a střešního pláště (demontáž krytiny a bednění, oprava konstrukce krovu, pokládka nové krytiny, klempířských prvků, bleskosvodové soustavy a osazení hrotů proti ptactvu) kostela sv. Mořice, pozemek parc. č. st. 321 v k. ú. Olomouc – město **je** dle ust. § 14 odst. 3 zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, z hlediska zájmů státní památkové péče

p ř í p u s t n á

p ř i s p l n ě n í n á s l e d u j í c í c h p o d m í n e k :

1. Návrh konstrukční sanace krovů, který bude vycházet z výsledků stavebně – technického průzkumu (přesně popisující poškození jednotlivých prvků dřevokaznými škůdci, zdůvodňující potřebu náhrady, výměny, doplnění a protézování dřevěných prvků krovů), posoudí na základě nové žádosti oprávněné osoby Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor sportu, kultury a památkové péče.

Při výměně prvků v místech jejich původního spojení bude zopakována podoba (typ a způsob, včetně způsobu zajištění) spojů podle původního řešení a součástí doplňující dokumentace bude i podrobný návrh nastavovaných spojů pro jednotlivé typy protézovaných prvků.

2. Podrobný návrh podoby technologických demontáží ponechávaných původních prvků, (a to pro jednotlivé typy prvků včetně způsobu a podoby jejich případného vyjmutí/ vyřezání, nového spojení a zpětného osazení do konstrukce), posoudí na základě nové žádosti oprávněné osoby Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor sportu, kultury a památkové péče.

3. K impregnaci dřevěných prvků krovů proti dřevokazným škůdcům bude použit přípravek, který bude bezbarvý, nebude způsobovat změny povrchu dřeva, bude stabilní, nebude ovlivňovat bobtnání a rozvláknění dřeva a bude si uchovávat reverzibilitu. Vizualně ani fyzicky nepoškodí materiál dřevěných konstrukcí.

4. Nové prvky bednění budou provedeny z dřevěných prken řezaných nebo hoblovaných, sestavených na sraz a přibíjených na krokve kovovými hřeby.

5. Izolační asfaltové pásy pod břidlicovou krytinu budou v šedé nebo černé barvě.

6. Čtvercové šablony břidlice o rozměrech 30 x 30 x 1 cm budou kladeny v tzv. jednoduchém krytí moravským čtvercem ve stoupajících řadách s okrajovými lemovkami při hřebeni, stycích střešních rovin a okapním okraji střechy.

7. Podoba a rozsah obnovovaných klempířských prvků bude shodná se stávajícím řešením.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 3. 10. 2022 byla Krajskému úřadu Olomouckého kraje, odboru sportu, kultury a památkové péče doručena žádost Římskokatolické farnosti sv. Mořice Olomouc, IČ: 48427560, se sídlem Opletalova ulice 477/10, 772 00, Olomouc, zastoupené Ing. Janem Smítalem, trvale bytem Ptení 310, 798 43 Ptení.

Předmětem předložené žádosti je oprava krovu a střešního pláště kostela sv. Mořice. Stávající krytina je uvolněná, dožilá, místy chybějící, do podkroví zatéká.

Bude provedena demontáž krytiny a bednění, oprava konstrukce krovu selektivní metodou, pokládka nové krytiny, provedení klempířských prvků, bleskosvodové soustavy a osazení hrotů proti ptactvu.

Střecha kostela je sedlová, sklon střešních rovin je cca 51°, výška hřebene nad upraveným terénem je 38,65 m. Krytina z přírodní břidlice byla položena v roce 1906. Od té doby byla část krytiny vyměněna. Střešní krytina je tvořena přírodní břidlicí pravoúhlého formátu. Na střeše jsou položeny tři typy formátů: 265mm x 265mm, 290mm x 290mm, 345mm x 345mm. Tloušťka krytiny je 10 mm. Střešní krytina je kotvena pomocí ocelových hřebíků k celoplošnému bednění tl. 24 mm. Na bednění je položen asfaltový pás. Do pásu krytiny u okapu, která byla položena před několika lety, nebude zasahováno.

Na krov bude položena opět břidlice stejného formátu a tloušťky, jako již dříve obnovená okapová část střechy, tzn. 300 x 300 mm tl. 10 mm. Celková plocha střechy pro obnovu krytiny je cca 2100 m². Bude provedena obnova veškerých klempířských prvků v rozsahu obnovy střešní krytiny.

Krov je dřevěný vaznicový s ležatou stolicí. Konstrukce krovu je výškově členěna do třech pater. Plné vazby vzdálené osově cca 4 – 5 metrů plní funkci vodorovného ztužení

objektu. Celý krov má celkem 13 plných vazeb. Krovová konstrukce je zhotovena z měkkého dřeva a trámy jsou tesané. Průzkumem pomocí smyslových metod, hlavně s použitím kladívka s tupým zakončením podle zvukové odezvy bylo určeno, jestli je prvek krovu zdravý nebo poškozený. Dřevo je místy poškozeno zatékáním a místy dřevokazným hmyzem. Špatně dostupná místa nebylo možné prozkoumat. Krovová konstrukce bude prohlédnuta a vyhodnocena po sejmutí krytiny a demontáži desek bednění. U deskového bednění se předpokládá výměna 100%. Dřevěná konstrukce bude opravena formou repliky stávajícího krovu.

Vadné části krovu budou vyměněny. Pokud bude vyměňován celý poškozený trám, bude řešen formou kopie původního. Původní průřez bude dodržen. Sanační tesařské spoje budou prováděny tak, aby byl zachován druh materiálu – dřeva, tak tradiční spoje. Při opravě krovu budou použity tyto tesařské spoje: 1) spojení vazných trámů včetně protéz – spoj rovným plátem šikmočelným s přesahem min. 800 mm s použitím pěti svorníků M16, posílených zazubenými hmoždíky (buldoky), 2) spojení krokví apod. – spoj rovným plátem (případně šikmočelným) s přesahem cca 400 mm s použitím tří svorníků M12 posílených buldoky, 3) spojení pozednice na sraz se spojením tesařskou kramlí, nebo rovným plátem s přesahem cca 300 mm s hřebíkovým spojením.

Kostel sv. Mořice byl prohlášen za národní kulturní památku nařízením vlády ČR č. 262/1995 Sb., o prohlášení a zrušení některých kulturních památek za národní kulturní památky, ve znění pozdějších předpisů.

Ve smyslu ust. § 14 odst. 6 zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, bylo ve věci vydáno dne 12. 10. 2022 pod č. j. NPÚ-391/83316/2022 písemné vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Olomouci (dále jen NPÚ), které bylo správnímu orgánu doručeno dne 13. 10. 2022. NPÚ s navrhovanými pracemi souhlasí při splnění podmínek ve vyjádření uvedených.

V souladu s ust. § 36 odst. 1 a 3 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, umožnil správní orgán dotčené osobě seznámit se s podklady, navrhopat důkazy a činit jiné návrhy a vyjadřovat se k podkladům závazného stanoviska. Dotčená osoba této možnosti nevyužila.

Odbor sportu, kultury a památkové péče Krajského úřadu Olomouckého kraje, který žádost o vydání závazného stanoviska posoudil, vycházel při jeho zpracování z předložené žádosti a vyjádření NPÚ.

Podmínky NPÚ č. 1,2,3,4,5,6 a 7 jsou uloženy do podmínek tohoto závazného stanoviska.

Podmínka č. 1 tohoto závazného stanoviska, požadující předložit k novému posouzení návrh konstrukční sanace krovů, který bude vycházet ze zjištění stavebně-technického průzkumu, byla uložena proto, že v technické zprávě projektové dokumentace je v popisu prací uvedeno, že dojde k provedení opravy dřevěné krovové konstrukce formou repliky stávajícího krovu pomocí speciálních tesařských spojů určených pro historické konstrukce, a že k vyhodnocení skutečného stavu konstrukce krovu v místech, kde bylo identifikováno zatékání srážkových vod, dojde až po sejmutí krytiny a bednění. Z důvodu zohlednění zásady šetrnosti v přístupu k dochované historické substanci je tedy nutné, aby tento upřesňující/dodatečný stavebně-technický průzkum a návrh konstrukční sanace krovů byl

předložen orgánu státní památkové péče k posouzení ve správním řízení, tak aby bylo možné zamýšlené práce objektivně vyhodnotit z hlediska jejich dopadu na chráněný statek.

Požadavek týkající se podoby výměny celých prvků či částí prvků a specifikace nastavovacích spojů protézovaných prvků je uplatněn z důvodu zohlednění zásady věrohodného ztvárnění konkrétní historické stavební konstrukce památky a rovněž i hlediska autenticity procesu obnovy památky (autenticity použitého materiálu, konstrukčního systému a technologického postupu sestavování, včetně typů spojování jednotlivých prvků).

Informace poskytnuté v posuzované projektové dokumentaci nejsou dostatečně konkrétní, nezachycují celou škálu prvků, z nichž jsou konstrukce krovů sestaveny a u kterých by mohlo dojít k výměnám/protézování, z tohoto důvodu nelze zcela objektivně zhodnotit eventuální pozitivní přínos či neutrální nebo negativní dopad zamýšlených prací na hodnoty předmětné národní kulturní památky. Proto je v podmínce č. 1 tohoto závazného stanoviska požadováno předložení dostatečně konkrétního návrhu včetně výše uvedených nastavovacích spojů jednotlivých prvků k posouzení ve správním řízení.

Posuzovaná projektová dokumentace v textové části zmiňuje případnou realizaci technologických výřezů pro vyjmutí některých poškozených prvků krovových konstrukcí, aniž by specifikovala podobu a způsob vlastního řešení technologických demontáží. Z důvodu absence dostatečně konkrétních informací k navrhovanému záměru, kdy není možné objektivním způsobem posoudit dopad na hodnoty předmětné stavby, je podmínkou č. 2 tohoto závazného stanoviska uložena povinnost předložit podrobný návrh podoby technologických demontáží ponechávaných původních prvků s novou žádostí k posouzení ve správním řízení.

Navrhované práce (technologické demontáže) by neměly nadměrně zasahovat do původní hmoty dřevěných prvků krovů, krovové konstrukce by neměly oslabovat po statické stránce a neměly by je poškozovat ani po vizuální (estetické) stránce.

Předložená projektová dokumentaci uvádí, že k impregnaci dřevěných prvků krovu by měly být použity chemikálie, které by neměly zbarvovat ošetřené dřevo a měnit jeho povrch (viz. str. 9 část D. Technická zpráva), a je zde uvedeno, že v zásadě bude použit bezbarvý přípravek (viz. str. 6 část D. Technická zpráva). Použité formulace nevylučují použití jiných, méně vhodných přípravků. Mezi impregnačními přípravky existují i takové, které nejenže nejsou bezbarvé, ale rovněž způsobují změny povrchu dřeva, jsou nestabilní, ovlivňují bobtnání a rozvláknění dřeva a neuchovávají si reverzibilitu, tedy vizuálně i fyzicky poškozují vlastní materiál dřevěných konstrukcí (jedná se například o přípravky s obsahem účinných látek kyseliny borité, tetraboritanu sodného, síranu měďnatého, síranu zinečnatého atp.). Proto byla podmínkou č. 3 tohoto závazného stanoviska uložena povinnost k impregnaci dřevěných prvků krovu proti dřevokazným škůdcům použít přípravek bezbarvý, který nebude způsobovat změny povrchu dřeva, bude stabilní, nebude ovlivňovat bobtnání a rozvláknění dřeva a vizuálně ani fyzicky nepoškodí materiál dřevěných konstrukcí. Z předložené dokumentace není zřejmé, jestli mají být ošetřeny i původní dřevěné prvky krovových konstrukcí nebo pouze nově vkládané.

Podmínka č. 4 tohoto závazného stanoviska, požadující provedení nového bednění z dřevěných prken – řezaných nebo hoblovaných, sestavených na sraz a přibíjených na krokve kovovými hřeby, je stanovena proto, že projektová dokumentace uvádí pouze

tloušťku 25 mm, ale nejsou v ní obsaženy žádné bližší informace o vlastní podobě bednění. Z důvodu zachování autenticity procesu obnovy - tradičního způsobu obnovy historických stavebních konstrukcí památkově chráněných objektů, je uložena tato podmínka.

Podmínka č. 5 tohoto závazného stanoviska, požadující provedení izolačních asfaltových pásů pod břidlicovou krytinu v barvě šedé nebo černé je uložena proto, že v předložené projektové dokumentaci není přesně uvedeno, jaké podkladní asfaltové pásy budou použity. Není uvedena barevnost povrchu zvolené lepenky. Použita by měla být taková barevnost, která vychází z dobově adekvátních řešení, odpovídajících dobovému řemeslnému provedení pokládky krytiny, kdy se postupně začínala jako podklad pod břidlicovou krytinu používat lepenka. Postupy obnovy stavebních památek by měly směřovat k tomu, aby byly na historických stavbách používány tradiční technologie a stavební postupy, tj. tradiční řemeslo včetně tradičního způsobu provedení skladby střešního pláště i její barevnosti, tj. jako podklad pod břidlicovou krytinu by měl být použit izolační asfaltový pás v šedé nebo černé barevnosti

Podmínka č. 6 tohoto závazného stanoviska, požadující kladení čtvercových šablon břidlice o rozměru 30 x 30 x 1 cm do jednoduchého krytí moravským čtvercem ve stoupajících řadách s okrajovými lemovkami při hřebeni, stycích střešních rovin a okapním okraji střechy je uložena z důvodu absence dostatečně konkrétních informací k dané realizaci, kdy není možné objektivním způsobem posoudit její eventuální pozitivní přínos či neutrální nebo negativní dopad na hodnoty předmětné stavební památky a hodnoty celku městské památkové rezervace. V žádosti nejsou uvedeny podrobnější informace o způsobu pokrytí střechy kostela šablonami břidlice, jen, že má vizuálně navazovat na již opravenou krytinu při okapní části střechy. Na kostele je doloženo tzv. jednouché krytí moravským čtvercem ve stoupajících řadách, proto je třeba z hlediska autenticity procesu obnovy památky zvolit tento způsob krytí, včetně všech souvisejících detailů.

Podmínka č. 7 tohoto závazného stanoviska, ukládající dodržení podoby a rozsahu obnovovaných klempířských prvků ve shodě se stávajícím řešením, je uložena z důvodu absence dostatečně konkrétních informací k dané realizaci, kdy není možné objektivním způsobem posoudit její eventuální pozitivní přínos či neutrální nebo negativní dopad na hodnoty předmětné stavební památky a hodnoty celku městské památkové rezervace. Podoba a rozsah klempířských prvků musí odpovídat stávajícímu řešení, aby nedošlo k poškození kulturně-historických hodnot chráněného statku.

Upozornění NPÚ, týkající se způsobu čištění povrchu dřevěných prvků krovových konstrukcí od protipožárních nátěrů a nečistot a řešení pokrývačských zajišťovacích háků na střeše, není uloženo do podmínek tohoto závazného stanoviska, neboť to není součástí žádosti.

Městský farní kostel sv. Mořice je volně stojící orientovanou pozdně gotickou stavbou (vystavěnou v letech 1412 až 1540) s dvouvěžovým průčelím, s téměř čtvercovou trojlodní halou a s presbytářem zakončeným třemi polygonálními závěry. K lodi a presbytáři kostela se na severní straně přimykají sakristie a tzv. loretánská kaple. Sakristie přibyla zřejmě někdy během druhé poloviny 15. století, a to na severní straně při přechodu lodi a presbytáře kostela. Po ničivém požáru města v roce 1709, který výrazným způsobem zasáhl i samotnou stavbu kostela sv. Mořice, měla být sakristie rozšířena a nedlouho poté, v letech 1725 až 1727, došlo k přístavbě obdélného objektu loretánské kaple, a to při severní části lodi západně od sakristie. Další významné stavební úpravy objektu byly

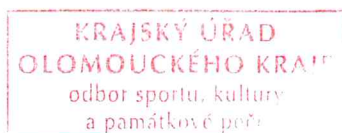
provedeny z popudu Stavebního spolku kostela sv. Mořice v Olomouci, působícího v letech 1869 až 1908. Původní záměr spolku rozsáhle restaurovat stavbu kostela v duchu gotického stylu, zamítnutý vídeňskou Centrální komisí pro výzkum a zachování stavebních památek, se realizoval pouze zčásti. Další opravy se odehrály ve třicátých letech 20. století a poslední výraznější velká oprava vnějšího pláště byla realizována v nedávné době.

Realizací navrhovaných prací dojde ke zlepšení technického stavu střechy, bude zamezeno zatékání dešťové vody do krovu a s tím spojené poškození krovové konstrukce.

Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor sportu, kultury a památkové péče, souhlasí s opravou krovu a střešního pláště kostela sv. Mořice za předpokladu, že budou dodrženy podmínky uložené v tomto závazném stanovisku.

P o u č e n í :

Toto závazné stanovisko není samostatným rozhodnutím ve správním řízení, je úkonem učiněným orgánem státní památkové péče pro řízení vedené stavebním úřadem, proti němuž není přípustné samostatné odvolání.

Mgr. Sabina Soušková
vedoucí oddělení památkové péče

Obdrží:

Ing. Jan Smítal, bytem Ptení 310, 798 43 Ptení

Dále obdrží na vědomí:

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Olomouci, Horní nám. 25,
771 00 Olomouc